

Дисципліна «Історія західної музики»
I курс, I-II семестри
Спеціальність: 026 «Сценічне мистецтво»
Освітньо-професійна програма : «Музична режисура»
Освітній ступінь: «Бакалавр»
Викладач – кандидат мистецтвознавства, в.о. професор
Сакало Олена Василівна

SYLLABUS

(навчально-методична програма дисципліни)

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Дисципліна «Історія Західної музики» входить до нормативної частини навчального плану циклу фундаментальної підготовки бакалаврів за напрямом 02 «КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО», спеціальності 026 «Сценічне мистецтво», спеціалізації «Музична режисура».

Курс «Історії Західної музики» для бакалаврів першого року навчання передбачає хронологічний розгляд артефактів музичного мистецтва у контексті західноєвропейських культурно-історичних процесів від часів Античності до доби Просвітництва (включно). Даний курс призначений для студентів, які отримують спеціалізацію «Музична режисура», і трактується як історико-теоретична складова комплексної підготовки фахівців до майбутньої практичної оперно-постановочної діяльності. *Курс розроблений як кореспондуючий до курсу «Історія опери» і утворює розширений контекст історико-культурного розвитку та історичної динаміки процесів музичного мистецтва до процесів музично-театральної практики.* Матеріал курсу складають, вокальні, вокально-інструментальні та інструментальні твори мистецької професійної сакральної та світської традиції, починаючи з Античності до початку XIX ст. Завдяки змістовним акцентам і хронологічному принципу організації визначальних фактів та подій історії музичного мистецтва, їх обґрунтуванні причинно-наслідковими зв'язками іманентної та соціокультурної властивості, вибудовується динаміка Західної професійної музичної традиції, виявляються процеси жанро- та стилеутворення вокальної, вокально-інструментальної та інструментальної музики, виявляється наскрізна логіка розвитку провідних художньо-естетичних ідей, принципів музичного мислення та мовних практик від Античності до початку XIX ст. Курс читається протягом першого і другого семестрів по дві години на тиждень.

Поглибленню уявлень студентів щодо особливостей музично-історичного процесу сприяють теми, рекомендовані для *самостійної*

роботи. Крім знайомства з музикознавчою літературою та роботи з нотними джерелами, вона передбачає написання контрольних робіт, мета яких – навчити студентів узагальнювати вивчений матеріал, стисло формулювати свої думки, демонструвати самостійний рівень засвоєння викладених у лекційному курсі тем.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу – формування історичного бачення розвитку музичного мистецтва, що є безперервним процесом, динаміка якого обумовлена змінами світоглядних концепцій та причинно-наслідковими зв'язками з соціокультурним розвитком суспільства; як наслідок – усвідомлення методу створення актуальної картини світу у музичному творі.

Завдання курсу визначені його метою:

- створення інформаційних умов для розуміння неповторного звукового образу та смислового поля кожної музично-історичної доби;
- виявлення безпосередньої залежності еволюції стилю і жанрової системи академічної музичної традиції від процесів загальноісторичного та соціокультурного розвитку;
- виховання у студентів уявлення про музичний твір як систему художньо осмислених світоглядних концептів певної історичної доби;
- формування у студентів бачення музичного твору як багаторівневого семантично складного тексту;
- формування умінь визначати складові текстового комплексу музичного твору та виховання практичних навичок його історично поінформованого комплексного аналізу.

У результаті вивчення дисципліни студент **повинен знати**: теоретичні питання з історії західноєвропейського музичного мистецтва, особливості музичної естетики, жанрових систем, стилю, тембрової парадигми на різних етапах розвитку музичної культури.

вміти:

користуватись основними категоріями і термінологічним апаратом дисципліни «Історія Західної музики»; орієнтуватися у особливостях жанрової системи і стильових відмінностях кожної історичної епохи, починаючи з часів Античності і закінчуючи добою Просвітництва. Аналізувати музичні твори з урахуванням естетичних вимог відповідного історичного періоду.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ:

До початку занять онлайн лекції та семінари будуть проводитися на платформі ZOOM.

Матеріали курсу, презентації та завдання будуть додаватися у електронному вигляді.

Поточні питання та консультації здійснюються на платформі ZOOM.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:

Презентації, методичні матеріали, тести, контрольні завдання є *авторськими матеріалами і конфіденційною інформацією* – їх не можна пересилати, зберігати чи передавати третім особам без дозволу викладача.

Письмові роботи, тести виконуються виключно *самостійно* у зазначений термін на платформі ZOOM, або вдома і подаються у електронному вигляді.

Виконання усіх завдань, що передбачені у межах вивчення даного курсу, повинні базуватися на власних ідеях та спостереженнях студентів. У разі використання ідей, теорій, думок, які не належать студентові, є загальновідомими фактами або сформульовані конкретним автором, студент повинен подавати їх за допомогою загальноприйнятої форми цитування і у письмових роботах, і в усних відповідях та у презентаціях.

У разі виявлення фактів порушень доброчесності, прав інтелектуальної власності чи конфіденційності (використання допоміжних джерел – якщо це не передбачено умовою завдання, списування, передача третім особам матеріалів курсу чи контрольних завдань/тестів) роботи усіх учасників означених форм діяльності *дискваліфікуються*; інформація про порушення конкретними особами прав інтелектуальної власності надається до деканату у доповідній записці.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН:

Обсяг курсу – 3 ECTS.

Курс викладається для бакалаврів у першому і другому семестрах першого року навчання.

Курс триває 34 тижні: 14 занять у першому семестрі, 20 занять у другому семестрі (загалом 34 години лекційних та 34 години семінарських і практичних занять), **закінчується у першому семестрі заліком, у другому семестрі іспитом.**

Для отримання заліку або іспиту необхідно:

- опрацювати весь лекційний матеріал курсу, який перевірятиметься тестом,
- взяти участь у семінарах та обговоренні проблемних питань на практичних заняттях,
- здати контрольні письмові роботи у формі «рефератів», «резюме».

Підсумок балів наприкінці семестру відбувається автоматично із розрахунку середньої арифметичної балів усіх наданих робіт (роботи, які не було виконано і надано у вказаний термін, оцінюються балом «35»-незадовільно).

Структура курсу містить наступні складові:

Структурний елемент	Зміст	Кількість балів
Лекція	Форма заняття, яка передбачає викладення педагогом фундаментальних положень курсу з акцентом на актуальних проблемах сучасної музичної науки.	-
Семінар-практикум	Форма усного обговорення отриманої студентами інформації з урахуванням сучасних наукових підходів та актуальних мистецьких концепцій. Передбачає можливість індивідуальних виступів.	Оцінка кожної відповіді за 100бальною шкалою
Тест	Форма опитування та контролю успішності засвоєння матеріалу курсу.	Оцінка за 100бальною шкалою
Резюме	Письмова робота, що передбачає стислий виклад сутності розглянутих проблемних питань курсу із чітко продемонстрованою <i>власною оцінкою</i> засвоєного матеріалу. <u>Обсяг – 1 сторінка</u> у форматі Word, Times New Roman, кегль 14, міжрядковий інтервал 1,5, вирівнювання з двох боків, відступ першого рядка абзацу – 1,25 см; поля – 2 см. Робота надається у електронному вигляді.	Оцінка за 100бальною шкалою
Реферат	Письмова робота, якою передбачене розгорнуте висвітлення одного з проблемних питань курсу із чітко продемонстрованим <i>власним поглядом</i> на проблему з урахуванням сучасних наукових підходів. <u>Обсяг – 4 сторінки</u> у форматі Word, Times New Roman, кегль 14, міжрядковий інтервал 1,5, вирівнювання з двох боків, відступ першого рядка абзацу – 1,25 см; поля – 2 см. Робота надається у електронному вигляді.	Оцінка за 100бальною шкалою
Конспект першоджерел	Передбачає самостійне опрацювання актуальних наукових першоджерел, які надають можливість розширити межі курсу, та оформлення виконаної роботи	Максимальна оцінка 95 балів

	у вигляді конспекту (у електронному форматі).	
--	---	--

Всі конкретні вимоги та терміни їх виконання будуть уточнюватися у процесі занять.

Загалом заплановано:

I семестр

- **Тест за темою:** «Музичне мистецтво доби Античності».
- **Письмова контрольна за темою:** «Музичне мистецтво доби Середньовіччя як етап формування західноєвропейської професійної традиції». (У формі резюме.)
- **Реферат за темою:** «Мистецтво поліфонії доби ренесансу» (конкретні теми будуть надані окремо).
- **Участь у семінарі-практикумі.**
- **Конспекти наукових першоджерел (перелік вміщений у вимогах, наданих групі у електронному форматі).**

II семестр

- **Тест за темою:** «Симфонічна творчість Л. Бетховена»
- **Письмова контрольна за темою:** «Подібності та відмінності “Служниці-пані” Дж. Перголезі та “Кавової кантати” Й.С.Баха» (У формі порівнювальної таблиці та резюме. Міжпредметна робота.)
- **Реферат за темою:** «Мангеймська симфонія як результат і джерело жанрових процесів XVIII століття»
- **Участь у семінарі-практикумі.**
- **Конспекти наукових першоджерел (перелік вміщений у вимогах, наданих групі у електронному форматі).**

Надана інформація дає можливість самостійно визначити шляхи накопичення балів та їх суму.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I семестр

МОДУЛЬ I. ІСТОРІЯ ЗАХІДНОЇ МУЗИКИ

ВІД НАЙДАВНІШИХ ЧАСІВ ДО XVII СТ.

Змістовний модуль 1. Культурно-історичні чинники розвитку принципів мислення в західній професійній музиці в період її становлення та формування основних засад.

Тема 1. Західна музика (Western Music) як культурно-історичний концепт. Сучасні підходи до його вивчення у світовій культурі. Актуальні аспекти розуміння спрямованості і завдань курсу «Історія Західної музики» в гуманітарному просторі ХХІ ст.

ЛІТЕРАТУРА

- Жаркова В.* Метафізика історії музики в науковому просторі: виклики часу // Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського : зб. статей. К. : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2021. Вип. 132. С.35-52.
- Тарускин Ричард. История чего? Предисловие к Оксфордской истории западной музыки [Електронний ресурс]. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/istoriya-chego/viewer>
- Bonds. M.E.* A history of music in Western culture – 4th ed. Boston: Pearson Education, Inc, 2013. 689 p.
- Dahlhaus C.* Foundations of Music History / Trans. J.B. Robinson. Cambridge: Cambridge University Press, 1983. x, 177 p.
- Taruskin Richard.* Oxford History of Western Music: 5-vol. set. I vol.: Music from the Earliest Notations to the Sixteenth Century. Oxford University Press, 2010. 865 p.

Тема 2. Культурно-історичний досвід доби Античності як ґрунт Західної музичної культури.

ЛІТЕРАТУРА

- Жаркова В.* Десять поглядів на історію західноєвропейської музики. Таємниці та бажання Номо Musicus: монографія: в 2 т. Друга редакція. Т. 1. Київ: 2022. 350 с.
- Герцман Е.* Музыка Древней Греции и Рима. – СПб. : Алетейя, 1995. – 334 с.
- Епохи історії музики в окремих викладах : навч. посібник : у 2 т. / пер. з нім. та ред.-упоряд. Ю. Семенов. Т. 1 : Арс-антиква. Арс-нова. Гуманізм. Ренесанс. Одеса : Будівельник, 2004. 188 с.
- Музична естетика античного світу / вст. нарис і збір. текстів О. Ф. Лосева; пер. з рос. Є. А. Дроб'язка. Київ : Муз. Україна, 1974. 219 с.
- Bonds. M.E.* A history of music in Western culture – 4th ed. Boston: Pearson Education, Inc, 2013. 689 p.

Тема 3. Музичне мистецтво доби Середньовіччя як визначальний етап формування Західної професійної традиції.

ЛІТЕРАТУРА

- Герцман Е. В.* Музыкальная бозциана. Санкт-Петербург : Невская Нота, 2010. 504 с.

- Герасимова-Персидская Н.* Музыка. Время. Пространство. Київ : ДУХ І ЛІТЕРА, 2012. 408 с.
- Жаркова В.* Десять поглядів на історію західноєвропейської музики. Таємниці та бажання Ното Musicus: монографія: в 2 т. Друга редакція. Т. 1. Київ: 2022. 350 с.
- Епохи історії музики в окремих викладах : навч. посібник : у 2 т. / пер. з нім. та ред.-упоряд. Ю. Семенов. Т. 1 : Арс-антиква. Арс-нова. Гуманізм. Ренесанс. Одеса : Будівельник, 2004. 188 с.
- Музыкальная эстетика западноевропейского средневековья и возрождения. Составление текстов и вступительная статья В. П. Шестакова. – М. : Музыка, 1966. – 574 с.
- Поспелова Р.* Западная нотация XI-XIV веков. Основные реформы (на материале трактатов). Москва : ИД Композитор, 2003. 416 с.
- Bonds. M.E.* A history of music in Western culture – 4th ed. Boston: Pearson Education, Inc, 2013. 689 p.
- Taruskin Richard.* Oxford History of Western Music: 5-vol. set. I vol.: Music from the Earliest Notations to the Sixteenth Century. Oxford University Press, 2010. 865 p.

Тема 4. Шляхи розвитку західної сакральної музичної традиції.

ЛІТЕРАТУРА

- Герцман Е. В.* Музыкальная бозциана. Санкт-Петербург : Невская Нота, 2010. 504 с.
- Герасимова-Персидская Н.* Музыка. Время. Пространство. Київ : ДУХ І ЛІТЕРА, 2012. 408 с.
- Епохи історії музики в окремих викладах : навч. посібник : у 2 т. / пер. з нім. та ред.-упоряд. Ю. Семенов. Одеса : Будівельник, 2004. Т. 1 : Арс-антиква. Арс-нова. Гуманізм. Ренесанс. 188 с.; Т. 2 : Бароко. Класика. Романтика. Нова музика. 240 с.
- Жаркова В.* Десять поглядів на історію західноєвропейської музики. Таємниці та бажання Ното Musicus: монографія: в 2 т. Друга редакція. Т. 1. Київ: 2022. 350 с.
- Ле Гофф Жак.* Интеллектуалы в средние века. Санкт-Петербург : Из-во СПб.ун-та, 2003. 160 с.
- Ле Гофф Жак.* Цивилизация средневекового запада. Екатеринбург : У-Фрактория, 2005. 560 с.
- Bonds. M.E.* A history of music in Western culture – 4th ed. Boston: Pearson Education, Inc, 2013. 689 p.
- Taruskin Richard.* Oxford History of Western Music: 5-vol. set. I vol.: Music from the Earliest Notations to the Sixteenth Century. Oxford University Press, 2010. 865 p.

Тема 5. Середньовічне світське мистецтво на шляху від епосу до пісні. Рицарська музично-поетична культура.

ЛІТЕРАТУРА

- Жаркова В.* Десять поглядів на історію західноєвропейської музики. Таємниці та бажання Номо Musicus: монографія: в 2 т. Друга редакція. Т. 1. Київ: 2022. 350 с.
- Епохи історії музики в окремих викладах : навч. посібник : у 2 т. / пер. з нім. та ред.-упоряд. Ю. Семенов. Одеса : Будівельник, 2004. Т. 1 : Арс-антиква. Арс-нова. Гуманізм. Ренесанс. 188 с.; Т. 2 : Бароко. Класика. Романтика. Нова музика. 240 с.
- Клековкін О.Ю.* Сакральний театр : Генеза. Форми. Поетика : Структурно-типологічне дослідження : Монографія. – К. : Київський державний інститут театрального мистецтва ім. І.К. Карпенка-Карого, 2002. – 272 с.
- Кюрегян Т., Столярова Ю.* Песни средневековой Европы. Москва : Композитор, 2007. 208 с.
- Ле Гофф Жак.* Интеллектуалы в средние века. Санкт-Петербург : Из-во СПб.ун-та, 2003. 160 с.
- Ле Гофф Жак.* Цивилизация средневекового запада. Екатеринбург : У-Фрактория, 2005. 560 с.
- Лоррис де Г., Мен де Ж.* Роман о Розе : Пер. со старофр. / пер. Н. В. Забабуровой на основе подстрочника Д. Н. Вальяно. Ростов-на-Дону : ЗАО «Югпродторг», 2001. 288 с.
- Сапонов М.* Менестрели: очерки музыкальной культуры Западного Средневековья. Москва : ПРЕСТ, 1996. 360 с.
- Bonds. M.E.* A history of music in Western culture – 4th ed. Boston: Pearson Education, Inc, 2013. 689 p.
- Taruskin Richard.* Oxford History of Western Music: 5-vol. set. I vol.: Music from the Earliest Notations to the Sixteenth Century. Oxford University Press, 2010. 865 p.

Тема 6. Особливості розвитку напрямку Ars nova у Франції, як нове явище у музичній культурі пізнього Середньовіччя.

ЛІТЕРАТУРА

- Жаркова В.* Десять поглядів на історію західноєвропейської музики. Таємниці та бажання Номо Musicus: монографія: в 2 т. Друга редакція. Т. 1. Київ: 2022. 350 с.
- Епохи історії музики в окремих викладах : навч. посібник : у 2 т. / пер. з нім. та ред.-упоряд. Ю. Семенов. Одеса : Будівельник, 2004. Т. 1 : Арс-антиква. Арс-нова. Гуманізм. Ренесанс. 188 с.; Т. 2 : Бароко. Класика. Романтика. Нова музика. 240 с.

- Сапонов Михаил.* «Стройные формой любовные песни...». Манифест эпохи Ars Nova // Перевод со среднефр. М. Сапонова. Старинная музыка. – № 4 (10). 2000. URL : <http://early-music.narod.ru/biblioteka/saponov-masho.htm#14>
- Хейзинга Й.* Осень Средневековья. Москва : Наука, 1988. 540 с.
- Холопова В.Н.* Формы музыкальных произведений. Учебное пособие. – Спб. : Лань, 1999. – 496 с.
- Bonds. M.E.* A history of music in Western culture – 4th ed. Boston: Pearson Education, Inc, 2013. 689 p.
- Taruskin Richard.* Oxford History of Western Music: 5-vol. set. I vol.: Music from the Earliest Notations to the Sixteenth Century. Oxford University Press, 2010. 865 p.

Тема 7. Музичне мистецтво доби Ренесансу.

ЛІТЕРАТУРА

- Жаркова В.* Десять поглядів на історію західноєвропейської музики. Таємниці та бажання Номо Musicus: монографія: в 2 т. Друга редакція. Т. 1. Київ: 2022. 350 с.
- Епохи історії музики в окремих викладах : навч. посібник : у 2 т. / пер. з нім. та ред.-упоряд. Ю. Семенов. Одеса : Будівельник, 2004. Т. 1 : Арс-антиква. Арс-нова. Гуманізм. Ренесанс. 188 с.; Т. 2 : Бароко. Класика. Романтика. Нова музика. 240 с.
- Мартынов В. И.* Зона opus posth, или Рождение новой реальности. Москва : Классика-XXI, 2005. 285 с.
- Орлов Г.* Дерево музыки. Санкт-Петербург : Композитор, 2005. 440 с.
- Поспелова Р. Л.* Трактаты о музыке Иоанна Тинкториса с приложением полного русского перевода оных. Москва : МГК им. П.И. Чайковского, 2009. 712 с.
- Симакова Н. А.* Вокальные жанры эпохи Возрождения / Н.А. Симакова. – М. : Музыка, 1985. – 360 с
- Reinhard S.* The Rise of European Music 1380–1500. Cambridge: Cambridge University Press: 2005. 740 p.
- Bonds. M.E.* A history of music in Western culture – 4th ed. Boston: Pearson Education, Inc, 2013. 689 p.
- Taruskin Richard.* Oxford History of Western Music: 5-vol. set. I vol.: Music from the Earliest Notations to the Sixteenth Century. Oxford University Press, 2010. 865 p.

Тема 8. Ренесансні явища в італійській музичній культурі XVI ст. Особливості розвитку італійського світського музичного мистецтва кінця XV–XVI століття.

ЛІТЕРАТУРА

- Жаркова В.* Десять поглядів на історію західноєвропейської музики. Таємниці та бажання Номо Musicus: монографія: в 2 т. Друга редакція. Т. 1. Київ: 2022. 350 с.
- Епохи історії музики в окремих викладах : навч. посібник : у 2 т. / пер. з нім. та ред.-упоряд. Ю. Семенов. Одеса : Будівельник, 2004. Т. 1 : Арс-антиква. Арс-нова. Гуманізм. Ренесанс. 188 с.; Т. 2 : Бароко. Класика. Романтика. Нова музика. 240 с.
- Мартынов В. И.* Зона opus posth, или Рождение новой реальности. Москва : Классика-XXI, 2005. 285 с.
- Орлов Г.* Дерево музыки. Санкт-Петербург : Композитор, 2005. 440 с.
- Bonds. M.E.* A history of music in Western culture – 4th ed. Boston: Pearson Education, Inc, 2013. 689 p.
- Reinhard S.* The Rise of European Music 1380–1500. Cambridge: Cambridge University Press: 2005. 740 p.
- Taruskin Richard.* Oxford History of Western Music: 5-vol. set. I vol.: Music from the Earliest Notations to the Sixteenth Century. Oxford University Press, 2010. 865 p.

Тема 9. Втілення ренесансних ідей у французькій музичній культурі XVI ст.: художні відкриття музичного прочитання поетичного слова. Діяльність представників «Плеяди». Балетний театр та його музична складова.

ЛІТЕРАТУРА

- Жаркова В.* Десять поглядів на історію західноєвропейської музики. Таємниці та бажання Номо Musicus: монографія: в 2 т. Друга редакція. Т. 1. Київ: 2022. 350 с.
- Епохи історії музики в окремих викладах : навч. посібник : у 2 т. / пер. з нім. та ред.-упоряд. Ю. Семенов. Одеса : Будівельник, 2004. Т. 1 : Арс-антиква. Арс-нова. Гуманізм. Ренесанс. 188 с.; Т. 2 : Бароко. Класика. Романтика. Нова музика. 240 с.
- Орлов Г.* Дерево музыки. Санкт-Петербург : Композитор, 2005. 440 с.
- Симакова Н. А.* Вокальные жанры эпохи Возрождения. Москва : Музыка, 1985. 360 с.
- Bonds. M.E.* A history of music in Western culture – 4th ed. Boston: Pearson Education, Inc, 2013. 689 p.
- Taruskin Richard.* Oxford History of Western Music: 5-vol. set. I vol.: Music from the Earliest Notations to the Sixteenth Century. Oxford University Press, 2010. 865 p.

II СЕМЕСТР
МОДУЛЬ II. ІСТОРІЯ ЗАХІДНОЇ МУЗИКИ
XVII - XVIII СТ.

Змістовий модуль 1. Західна музична культура доби Бароко

Тема 1. Початок Нового історичного часу і обумовлена ним зміна парадигми в розвитку західної музичної культури у XVII ст.

ЛІТЕРАТУРА

- Жаркова В.* Десять поглядів на історію західноєвропейської музики. Таємниці та бажання Номо Musicus: монографія: в 2 т. Друга редакція. Т. 2. Київ: 2022. 350 с.
- Епохи історії музики в окремих викладах : навч. посібник : у 2 т. / пер. з нім. та ред.-упоряд. Ю. Семенов. Одеса : Будівельник, 2004. Т. 2 : Бароко. Класика. Романтика. Нова музика. 240 с.
- Лобанова М.* Западноевропейское музыкальное барокко: проблемы эстетики и поэтики. Москва : Музыка, 1994. 320 с.
- Музыкальная эстетика Западной Европы XVII–XVIII веков. Москва : Музыка, 1971. 687 с.
- Харнонкурт Н.* Музыка як мова звуків. Суми, 2002. 184 с.
- Bonds. M.E.* A history of music in Western culture – 4th ed. Boston: Pearson Education, Inc, 2013. 689 p.
- Taruskin Richard.* Oxford History of Western Music: 5-vol. set. I vol.: Music from the Earliest Notations to the Sixteenth Century. Oxford University Press, 2010. 865 p.

Тема 2. Інструментальні жанри новітньої світської музичної культури. Італійська інструментальна традиція.

ЛІТЕРАТУРА

- Барбье П.* Венеция Вивальди. Музыка и праздники эпохи Барокко; пер. с франц. Е. Рабинович. Санкт-Петербург : Изд-во Ивана Лимбаха, 2009. 280 с.
- Бочаров Ю.* О сюитах «правильных» и «неправильных» // Старинная музыка №№1-2. – М., 2008. – С. 2-9
- Бочаров Ю.* Da chiesa e da camera // Старинная музыка №3-4. – М., 2011. – С. 16-23 1.
- Бородавкин С.А.* Эволюция оперного оркестра в XVII – XVIII веках : от Я. Пери до В. А. Моцарта. – Одесса : Печатный дом : Друк Південь, 2011. – 539 с.
- Жаркова В.* Десять поглядів на історію західноєвропейської музики. Таємниці та бажання Номо Musicus: монографія: в 2 т. Друга редакція. Т. 2. Київ: 2022. 350 с.

- Семікозов А.* Опера та інструментальна музика в Італії першої половини XVII століття : розбіжності функціонування та аспекти взаємодії / Анатолій Семікозов // Часопис Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського : наук. журн. / [гол. редактор В. І. Рожок]. – К., 2012. – № 1 (14). – С. 155 – 163.
- Bonds. M.E.* A history of music in Western culture – 4th ed. Boston: Pearson Education, Inc, 2013. 689 p.
- Hutchings A.* The Baroque Concerto / Arthur Hutchings. – London : Faber & Faber, 1961. –363 p.
- Talbot M.* Vivaldi / Michael Talbot. – London : J. M. Dent, 1993. – 237 p.
- White Chappell* From Vivaldi to Viotti. A History of the Early Classical Violin Concerto / Chappell White. – Philadelphia : Gordon and Breach Science Publishers, 1992. – 375 p.

Тема 3. Національна специфіка формування французького світського музичного мистецтва. Особливості становлення стильової парадигми «французьке бароко» - «французький класицизм» в межах загальноєвропейського стилю Бароко.

ЛІТЕРАТУРА

- Бородавкін С. А.* Еволюція оперного оркестра в XVII – XVIII веках : от Я. Пери до В. А. Моцарта / Сергей Алексеевич Бородавкін. – Одесса : Печатный дом : Друк Південь, 2011. – 539 с.
- Булычева А.* Сады Армиды. Музыкальный театр французского барокко. Москва : Аграф, 2004. 464 с.
- Жаркова В.* Десять поглядів на історію західноєвропейської музики. Таємниці та бажання Номо Musicus: монографія: в 2 т. Друга редакція. Т. 2. Київ: 2022. 300 с.
- Карс А.* История оркестровки / Пер. с англ. / А. Карс – М. : Музыка, 1989. – 304 с.
- Bonds. M.E.* A history of music in Western culture – 4th ed. Boston: Pearson Education, Inc, 2013. 689 p.

Тема 4. Французька інструментальна традиція. Франсуа Куперен – вершинна постать французької клавесинної школи. Національні акценти у розвитку клавесинних жанрів: сюїти та програмної п'єси (у формі рондо).

ЛІТЕРАТУРА

- Булычева А.* Обманчивая ясность. Поэтика рококо в клавесинных пьесах Франсуа Куперена // Музыкальная академия. 2001. № 3. С. 193-210.
- Жаркова В.* Десять поглядів на історію західноєвропейської музики. Таємниці та бажання Номо Musicus: монографія: в 2 т. Друга редакція. Т. 2. Київ: 2022. 350 с.

- Куперен Франсуа*. Искусство игры на клавесине. Москва : Музыка, 1973. 79 с.
 URL : <http://kkart.ru/images/iink.pdf>
- Харнонкурт Н.* Музыка як мова звуків. Суми : Собор, 2002. 184 с.
- Шабалтина С.* Клавесин сквозь века. Заметки исполнителя. Київ : 2013. 160 с.
- Шадріна-Личак О. В.* Авторська аплікатура в безтактових прелюдіях Ж.Ф. Дандрійо: до проблеми вивчення автентичного стилю клавесинного виконання // Науковий вісник НМАУ імені П. І. Чайковського : Старовинна музика: сучасний погляд : [зб. статей]. Київ, 2007. Вип. 61. Кн. 3. С. 194-199.
- Bonds M.E.* A history of music in Western culture – 4th ed. Boston: Pearson Education, Inc, 2013. 689 p.

Змістовий модуль 2. Провідні тенденції розвитку західноєвропейської музичної культури доби Просвітництва.

Тема 1. Просвітництво як панівна філософсько-естетична система. Місце мистецтва та музичного мистецтва у системі просвітницьких теорій.

ЛІТЕРАТУРА

- Кириллина Л.* Классический стиль в музыке XVIII – начала XIX веков : в 3 ч. [Ч. 1] : Самосознание эпохи и музыкальная практика. Москва : МГК им. П. И. Чайковского, 1996. 192 с.;
- Музыкальная эстетика Западной Европы XVII– XVIII веков./ Составление текстов и общая вступительная статья В. П. Шестакова. – М.:Музыка, 1971. – 688 с. 36.
- Роллан Р.* Происхождение «классического стиля» в музыке XVIII века / Ромен Роллан // Музыкально-историческое наследие : в 8 вып. – Вып. 3. – М. : Музыка, 1988. – С. 293 – 310
- Юдкін-Ріпун І.* Культурологія Просвітництва / І. М. Юдкін-Ріпун. – К.: Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського, 1999. – 200 с.
- Bonds. M.E.* A history of music in Western culture – 4th ed. Boston: Pearson Education, Inc, 2013. 689 p.

Тема 2. Розвиток кантатно-ораторіальних жанрів. Ораторія як зона жанрового експерименту і подолання драматургічного канону опери seria.

ЛІТЕРАТУРА

- Арнонкур Н.* Мои современники: Бах, Моцарт, Монтеверди. Москва : Классика-XXI, 2014. 280 с.

- Берденникова Е.* Гомилетические традиции духовных кантат И. С. Баха. Київ : Музична Україна, 2008. 204 с. (Музыка в німецькій богослужбовій традиції та хорал в кантатах Баха).
- Берченко Р. Э.* В поисках утраченного смысла. Болеслав Яворский о «Хорошо темперированном клавире». Москва : Классика XXI, 2015. 372 с.
- Гардинер Дж. Э.* Музыка в Небесном Граде. Портрет Иоганна Себастьяна Баха / пер. Р. Насонов, А. Андрушкевич. Москва: Rosebud Publishind, 2020. 952 с. 2.
- Друскин Я.* О риторических фигурах в музыке И. Баха. – СПб., Композитор, 2005. – 133 с.
- Кириллина, Лариса Валентиновна* Оратории Г. Ф. Генделя : учебное пособие по истории зарубежной музыки для преподавателей и студентов музыкальных вузов / Л. В. Кириллина. - Москва : Науч.-изд. центр "Московская консерватория", 2008. - 56 с.
- Ливанова Т.* Музыкальная драматургия И. С. Баха и ее исторические связи. Ч. 2. Вокальные формы и проблема большой композиции: – Исслед./ Т. Ливанова. – М.: Музыка, 1980. –287 с.
- Милка А., Шабалина Г.* Занимательная бахиана: Об Иоганне Себастиане, Анне Магдалене и некоторых занятных недоразумениях. Вып. 1. Санкт-Петербург : Композитор, 2001. 208 с.
- Милка А., Шабалина Г.* Занимательная бахиана. О знаменитых эпизодах из жизни Иоганна Себастьяна и некоторых занятных недоразумениях. Вып. 2. Санкт-Петербург : Композитор, 2001. 304 с.
- Силке Л.* Оперы Генделя. Москва: Аграф, 2014. 464 с.
- Хронограф жизни и творчества Иоганна Себастиана Баха.* Составление, вступ. статья и комментарии Т. Шабалиной. Санкт-Петербург : Северный Олень, 1997. 76 с.
- Швейцер А.* Иоганн Себастьян Бах. Москва : Классика – XXI, 2004. 816 с.
- Bonds. M.E.* A history of music in Western culture – 4th ed. Boston: Pearson Education, Inc, 2013. 689 p.

Тема 3. Шляхи формування художньо-естетичної системи класицизму в західноєвропейській музичній культурі XVIII ст. Становлення і розвиток класичного симфонізму і сонатно-симфонічного циклу.

ЛІТЕРАТУРА

- Аберт Г. В. А.* Моцарт : в 2 ч, 4 кн / пер. с нем. и коммент. К. К. Саквы. Ч. 1, кн. 1. Москва : Музыка, 1987. 544 с.; Ч. 1, кн. 2. Москва : Музыка, 1988. 608 с.; Ч. 2, кн. 1. Москва : Музыка, 1989. 496 с.; Ч. 2., кн. 2. Москва : Музыка, 1990. 560 с.

Арнонкур Н. Мои современники: Бах, Моцарт, Монтеверди. Москва : Классика-XXI, 2014. 280 с.

Бальтазар Г. У. Богословие и музыка. Три речи о Моцарте. Москва : Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2006. 159 с.

История жизни Йозефа Гайдна, записанная с его слов Альбертом Кристофом Дисом. Москва : Классика-XXI. 186 с.

Как исполнять Гайдна. Москва : Классика-XXI, 2007. 204 с.

Кириллина Л. Классический стиль в музыке XVIII – начала XIX веков : в 3 ч. [Ч. 1] : Самосознание эпохи и музыкальная практика. Москва : МГК им. П. И. Чайковского, 1996. 192 с.; Ч. 2 : Музыкальный язык и принципы музыкальной композиции. Москва : Композитор, 2010. 334 с.; Ч. 3 : Поэтика и стилистика. Москва : Композитор, 2007. 376 с.

Сусидко И., Луцкер П. Моцарт и его время / 2-е издание, испр. Москва : Классика XXI, 2015. 623 с.

Музыкальная эстетика Западной Европы XVII– XVIII веков / Сост. текстов и общ. вступ. статья В. П. Шестакова. Москва : Музыка, 1971. 688 с.

Чижик И. Манифест классицизма в «Schöpfung» Й. Гайдна // Науковий вісник. Вип. 27. Слово, інтонація, музичний твір. Київ, 2003. С. 127-141.

Bonds. M.E. A history of music in Western culture – 4th ed. Boston: Pearson Education, Inc, 2013. 689 p.

Тема 4. Творчість Л. Бетховена як зразок феномену «пізнього стилю».
Спадщина Л. Бетховена і проблема перехідних епох в історії культури.
Бетховен і ранній австро-німецький романтизм.

ЛІТЕРАТУРА

Кириллина Л. В. Бетховен. Жизнь и творчество: В 2-х томах. Том I. Москва : Московская консерватория / Государственный институт искусствознания НИЦ «Московская консерватория», 2009. 536 с.

Кириллина Л. В. Бетховен. Жизнь и творчество: В 2-х томах. Том II. Москва : Московская консерватория / Государственный институт искусствознания НИЦ «Московская консерватория», 2009. 596 с.

Кириллина Л. Классический стиль в музыке XVIII – начала XIX веков : в 3 ч. [Ч. 1] : Самосознание эпохи и музыкальная практика. Москва : МГК им. П. И. Чайковского, 1996. 192 с.; Ч. 2 : Музыкальный язык и принципы музыкальной композиции. Москва : Композитор, 2010. 334 с.; Ч. 3 : Поэтика и стилистика. Москва : Композитор, 2007. 376 с.

Келер Е.Х. «Прожить тысячу жизней». По страницам разговорных тетрадей Бетховена. Москва : Музыка, 1986. 255 с.

Климовицкий А. И. О творческом процессе Бетховена : исследование / А. Климовицкий. — Л. : Музыка, Ленингр. отд-ние, 1979. — 176 с.

Ноймайр А. Музыканты и медицина : [в 2 т. – Т. 1] : На примере венской классической школы. Ростов-на-Дону : Феникс ; М. : Зевс, 1997. 448 с.

Письма Бетховена: 1817-1822. Москва : Издательство: ГЦММК имени М.И. Глинки, 1986. 636 с.

Bonds. M.E. A history of music in Western culture – 4th ed. Boston: Pearson Education, Inc, 2013. 689 p.

ОСНОВНІ МАТЕРІАЛИ КУРСУ

- Лекції викладаються на платформі ZOOM;
- Презентації лекцій за темами.
- Методичні розробки до конкретних тем.
- Додаткова література до лекцій і семінарських занять.